

1. Obiekt

ZESPÓŁ PAŁACOWO - PARKOWY I FOLWARCZNY

2. Czas powstania
**XIX w.
pocz. XX w.**

3. Miejscowość
KOMORZNO

4. Adres
**Komorzno
46-264 Krzywiczyny
nr hipoteczny**

5. Przynależność administracyjna

województwo **opolskie**
gmina **Wolczyn**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Reinersdorf

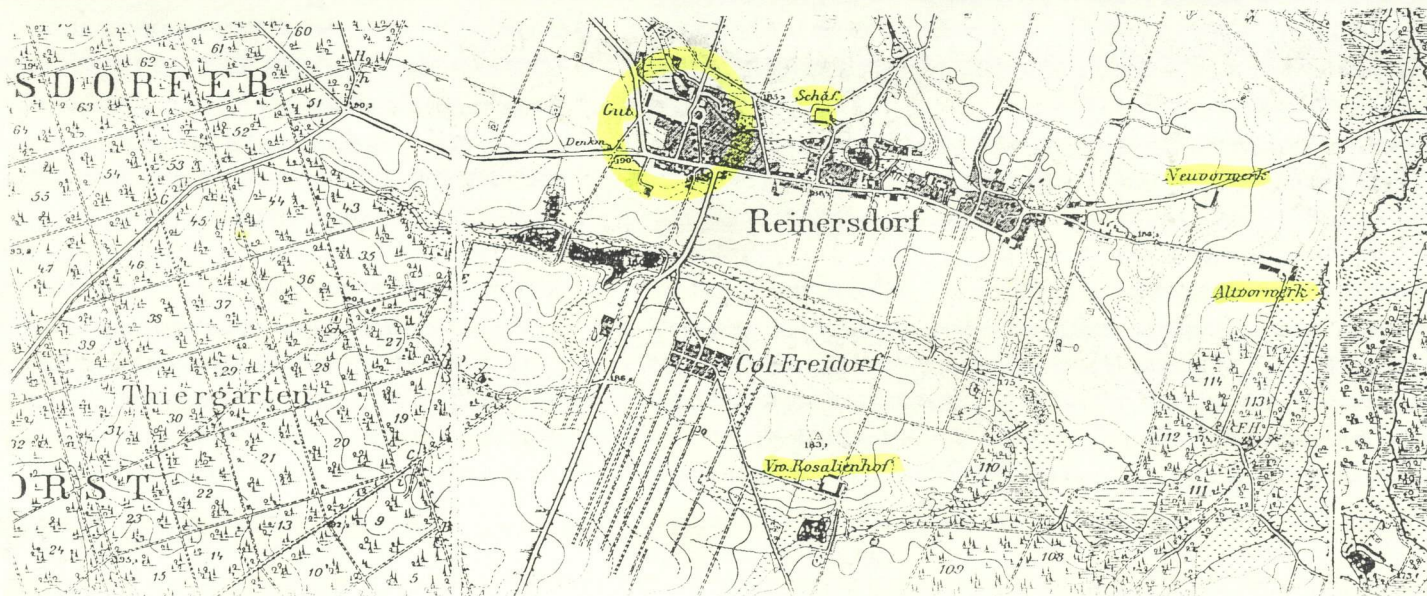
7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo **opolskie**
powiat **Kluczbork**

8. Właściciel i jego adres
**AWRSP OT Opole
ul. 1 Maja nr 6
45-068 Opole; osoby prywatne**

9. Użytkownik i jego adres
**PPR "AGROŁAN"
ul. Parkowa 7 Sp. z o.o.
Komorzno 46-264 Krzywiczyny**

10. Rejestr zabytków
**park, oficyna 1598/66
z dnia 20.09.1966 r.
kościół 63/53**

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Komorzno (niem. Reinersdorf), jest miejscowością o średniowiecznej metryce. W roku 1402 odnotowane jako *Reynensis villa*. Do XVI w. było własnością *książąt legnickich i brzeskich*, na pocz. XVI w. stanowiło własność rodu *von Frankenbergów*. W latach 1740-1838 dobra rycerskie Komorzno należały do rodziny *Fischer von Reinersdorff*. Po 1838 r. ród ten przyjął dodatkowo nazwisko *von Paczensky und Tenczin*. Von Paczenscy pozostawali właścicielami Komorzna do roku 1945. Dobra rycerskie Komorzno obejmowały oprócz majątku także położone nieopodal wsi *folwarki* o nazwach: *Rosalienhof*, *Altvorwerk*, *Neuvorwerk*. W okresie poprzedzającym II wojnę światową na folwarkach tych istniała specjalizacja hodowlana: w *Rosalienhof* hodowano owce, w *Altvorwerk* - trzodę chlewną, w *Neuvorwerk* - byki. Obecnie dawny folwark *Rosalienhof* nosi nazwę *Rozalia*, *Neuvorwerk* nosi nazwę *Zapłotnik*, *Altvorwerk* nie istnieje. W 2 poł. XIX w. owce hodowano na podwórze folwarcznym położonym w obrębie wsi na wsch. od parku i od kościoła; na mapie z lat 80. XIX w. podwórze to (opisywane w niniejszej karcie jako "podwórze pomocnicze") zaznaczone jest jako owczarnie; możliwe iż przed II wojną owczarnie na tym podwórzu już nie istniały a hodowla owiec prowadzona była tylko na folwarku *Altvorwerk*. Majątek w Komorznie rozwinięty już w 1 poł. XIX w. W roku 1845 odnotowano istnienie *browaru*, *gorzelni*, *tartaku*; hodowla w tym czasie obejmowała 1800 owiec merynosów i 297 sztuk bydła; oprócz majątku w Komorznie było aż 97 gospodarstw chłopskich; istniała szkoła ewangelicka z jednym nauczycielem utrzymywana przez właściciela majątku będącego fundatorem stypendium piniężnego przyznawanego od roku 1838 najlepszemu z ubogich dzieci we wsi.

ciąg dalszy - załącznik nr 1

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Komorzno leży przy lokalnej szosie z Kępna do Wołczyna, w odległości ok. 11 km na pn. od Wołczyna i ok. 10 km na zach. od Byczyny. Otoczenie stanowią pola uprawne i łąki; na zach. i na pn. od wsi rozciągają się kompleksy leśne, na pd. przepływa rzeczka *Pratwa*. Zabudowania wsi skupiają się przy głównej drodze wiejskiej i przy bocznych drogach odchodzących od głównej drogi na pn. i na pd.. Zagrody gospodarzy indywidualnych obejmują wsch. oraz częściowo środkową część wsi. Rozległy zespół pałacowo-parkowy i folwarczny rozciąga się w zachodniej części wsi; tworzą go następujące elementy:

- 1) część rezydencjonalna
- 2) część gospodarcza (dwa podwórza folwarczne oraz wolnostojąca dawna gorzelnia)
- 3) kolonia mieszkaniowa robotników folwarcznych, leśnych i tartacznych
- 4) tartak.

Rezydencjonalna część zespołu i sąsiadujące z nią główne podwórze folwarczne ukształtowane zostały w oparciu o *dwie wspólne osie kompozycyjne* z których dłuższa rozwinięta jest na linii pn. zach. - pd. wsch. a krótsza na linii pn. wsch. - pd. zach. *Dłuższa oś kompozycyjna* stanowiąca również oś widokową, biegnie od wsch. krańca parku wzdłuż kanału wodnego, przecina wnętrze pałacu i dziedziniec przed jego elewacją frontową a następnie przebiega przez podwórze folwarczne sięgając budynku dawnej stajni zamykającej przestrzeń podwórza od zach. *Krótsza oś kompozycyjna* przebiega na granicy między częścią rezydencjonalną a podwórzem folwarcznym i pokrywa się z drogą dojazdową do zespołu przebiegającą przez dwie ozdobne bramy usytuowane na pd. i pn. krańcu dziedzińca pałacowego i prowadząca dalej na pn. w kierunku dawnej gorzelni za którą zamienia się w drogę śródpólną. *Dominantę kompozycyjną i architektoniczną* stanowi pałac będący swego rodzaju zwornikiem między częścią rezydencjonalną i częścią gospodarczą zespołu.

1) Część rezydencjonalna zajmuje rozległy obszar, w obrębie którego oprócz pałacu z dziedzińcem przed fasadą znajduje się także ponad 5-hektarowy park, kościół z terenem dawnego cmentarza oraz dawne ogrody dworskie. *Park* stanowi regularne barokowo-klasycystyczne założenie (*styl Ludwik XIV*) ze sztucznym portem wodnym i rozległą polaną widokową za elewacją ogrodową pałacu. Na terenie parku zachowały się szpalery i aleje grabowe usytuowane symetrycznie po obu stronach kanału wodnego i polany, część nasadzeń grabowych i bukowych ukształtowana została w formę gabinetów z odrębnymi wejściami (obecnie zaniedbanych i słabiej czytelnych). Obok nasadzeń rzędowych w obrębie parku zachowały się soliterowe nasadzenia starodrzewia m.in. dębów i platanów. W alei po pn. stronie pałacu znajdują się dwa *pomniki "1"* poświęcone zmarłym członkom rodu właścicieli majątku. Na pn. wsch. krańcu parku, na wyniesieniu terenu znajduje się *drewniany kościół "9"* przy którym zachowały się nieliczne nagrobki stanowiące *pozostałość dawnego cmentarza*. Teren przykościelny wygradzony jest płotem z siatki drucianej. Na pn. krańcu parku, na jego granicy z terenem ogrodów, znajdowała się niegdyś *oranżeria "5"* oraz prawdopodobnie również *dom ogrodnika "4"*; obecnie zachowały się jedynie zarośnięte darnią resztki fundamentów po tych obiektach. *Pałac "1"* usytuowany w zachodniej części parku, ustawiony jest elewacjami szczytowymi na linii pn. wsch. - pd. zach.; fasadą skierowany na pd. zach. - na *dziedziniec* z obszernym trawiastym gazonem pośrodku obwiedzionym niskim metalowym ogrodzeniem....

ciąg dalszy - załącznik nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa park - ok. 5,6 ha podwórze główne - 2 ha podwórze "pomocnicze" - 0,35 ha	16. Przeznaczenie pierwotne wielkoob.majątek ziemski, hod. owiec, gorzelnia, browar, tartak	17. Użytkowanie obecne gospodarstwo rolne, hod. bydła, tartak
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja - całkowita przebudowa oficyny północnej "3" - budowa nowych obiektów w pn. wsch. pierzei podwórza folwarcznego (magazyn, silosy, wiata, garaże) w miejscu rozebranych obiektów - modernizacja obiektów w pd. zach. pierzei podwórza oraz budynku dawnej stajni "14" na pn. zach. krańcu - częściowa modernizacja wnętrza i elewacji domów mieszkalnych - założenie współczesnych płotów w obrębie części rezydencjonalnej i gospo - darczej - remonty kościoła i pałacu;		19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) - układ przestrzenny zespołu pałacowo-parkowo-folwarcznego dobrze zachowany, czytelny - park w stylu Ludwika XIV zachował szereg stylowych cech jest jednak obecnie zaniedbany, m.in. wycięto częściowo białe buki - nie zachowała się oranżeria i dom ogrodnika - częściowo rozebrany został mur ogrodów przy dawnej gorzelnii - gorzelnia w złym stanie technicznym, częściowo nieużytkowana - oficyna "3" całkowicie zniszczona przebudową na blok mieszkalny - domy mieszkalne pracowników folwarku i tartaku zachowały wiele pierwotnych cech, częściowo zmodernizowane; 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie - należy wpisać do rejestru zabytków całe założenie pałacowo-parkowo-folwarczne - park wymaga stałej pielęgnacji - domy kolonii mieszkaniowej nie powinny mieć przekształcających elewacji ani bryły, powinny być na bieżąco remontowane bez naruszania pierwotnych cech poszczególnych obiektów;	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

1. Knie, Alphabetisch Statistisch Topographische Uebersicht [...] z. II, Breslau und Oppeln 1845
2. Chrzanowski, Kornecki, Katalog zabytków sztuki w Polsce, t.VII, z. 4, Warszawa 1960
3. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego [...], t. IX, Warszawa 1888
4. Kreuzburg. Stadt und Kreis in Oberschlesien [...], Duderstadt 1994
5. Dubel, Kalinowicz, Ewidencja parków i ogrodów powiatu kluczborskiego, Opole 1975
6. Schlesisches Guter Adressbuch, Breslau 1886
1891
1898
1912
1926

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

1. mapa archiwalna z roku 1885 (ze zbiorów MNR w Szreniawie)
2. fragment parku za elewacją tylną pałacu - stan sprzed II wojny (ksero zdjęcia z "Kreuzburg . Stadt und Kreis...")

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst **Jacek Kaczurba** 1997 r.

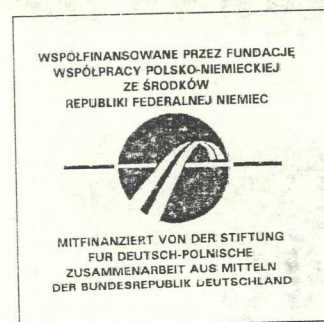
plany, rysunki **Jacek Kaczurba** 1997 r.

zdjęcia fotogr. **Jacek Kaczurba** 1997 r.

miejsce przechowywania negatywów **Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie**

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego!

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (data, nazwisko wypełniającego)

27. Załączniki **wkładki - 23 sztuki**

karty szczegółowe : spichlerza, kuźni i stolarni oraz pałacu (wyk.Z.Kalinowski), oficyny (wyk.Z.Kalinowski)

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ciąg dalszy pkt 13, wykaz zdjęć
-----------------------------------	---	--

ciąg dalszy pkt 13:

Od strony wsch. zachował się słupek ceglany stanowiący pozostałość dawnej *bramy wjazdowej*. Na pd. od podwórza znajduje się staw połączony kanałami ze stawem usytuowanym przy pn. wsch. pierzei podwórza folwarchnego głównego.

3) Kolonia mieszkaniowa nie tworzy jednego zwartego zespołu budynków lecz rozciąga się wzdłuż kilku odrębnych dróg obejmując tereny na pd. od podwórza folwarchnego i parku. *Domy pracowników folwarku* wraz z zapleczem gospodarczym jakie stanowią chlewiki i ogródki przydomowe usytuowane są przy ul. Głównej, Paskowej i Kępińskiej. *Domy pracowników tartaku* rozciągają się po wsch. stronie drogi prowadzącej do tartakuzwanej obecnie ulicą Tartaczną. W bezpośrednim sąsiedztwie domów robotniczych znajdują się dwa budynki należące przed wojną do straży granicznej (granica polsko-niemiecka przebiegała na pn. od Komorzna) a po 1945 r. przejęte przez Zakład Rolny PGR; są to budynki oznaczone na planie sytuacyjnym "31". Na wsch. krańcu kolonii mieszkaniowej znajdują się budynki należące przed 1945 r. do pracowników leśnych - domy "22" i "23" (być może w budynku "22" mieściły się biura leśnictwa). W pewnym oddaleniu od zespołu i w odosobnieniu od innej zabudowy usytuowane zostały *domy mieszkalne gajowych* "34" i "35".

4) Tartak "36" jest najbardziej na pd. zach. wysuniętym elementem związanym z zespołem pałacowo-folwarchnym; wiedzie do niego ul. Tartaczna-nieutwardzona droga prowadząca wśród pól. Teren przy tartaku wygradzony jest współczesnym płotem z siatki; po pd. stronie obiektu rozciąga się niewielkie jezioro.

Wykaz zdjęć:

1. i 2. widok na zespół z drogi dojazdowej od strony pd.
3. droga między częścią rezydencjonalną a podwórzem folwarchnym - widok z pd. na pn.
4. droga do części rezydencjonalnej i podwórza od strony dawnej gorzelni - widok z pn. na pd.
5. brama do części rezydencjonalnej - detal
6. j. w. - detal
7. widok na pałac "1" i oficynę "2" z podwórza od strony obory "18"
8. pałac "1" - fasada - widok z podwórza folwarchnego
9. oficyna "2" - elewacja pn. i zach.
10. j. w. - elewacja pd.
11. budynek inwentarski "2a" przy oficynie
12. widok na oficynę "2" i budynek "2a" od strony parku - ze wsch.
13. oficyna "3" przebudowana na blok mieszkalny - widok od zach.
14. widok z mostka na cieku wodnym w kierunku elewacji ogrodowej pałacu
15. widok na ciek wodny od pałacu - z zach. na wsch., w kierunku mostka

Wkładkę założył: **Jacek Kaczurba** 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

16. ciek wodny za mostkiem - widok z zach. na wsch.
17. aleja po pn. stronie parku z widocznymi pomnikami
18. pomnik z wazą poświęcony pamięci Christopha Ferdinanda Fischera von Reinersdorff
- 19 -21. j. w. napisy na poszczególnych ścianach postumentu
22. pomnik - sarkofag poświęcony pamięci Ferdinanda Sigismunda Traugotta Fischera von Reinersdorff
- 23 -24. j. w. - napisy na blokach sarkofagu
25. kościół "9" - widok od pn.
26. kościół "9" - widok od pd. wsch.
27. dom robotników folwarcznych "8" - widok od pd. zach.
28. ogród "7" otoczony murem z bramą
29. wnętrze ogrodu "7" otoczonego murem - widok na zach., za murem gorzelnia "6"
30. gorzelnia "6" w widoku od strony drogi wiodącej z podwórza
31. gorzelnia "6" - elewacja frontowa, pd.
32. j. w. - elewacja tylna pn. i szczytowa zach.
33. j. w. - pozostałość kół transmisyjnych przy elewacji tylnej
34. j. w. - drzwi w elewacji frontowej
35. j. w. - zamurowane okno
36. widok na gorzelnię z łąki od strony zach.
37. pn. pierzeja zabudowy podwórza - widok od pn. wsch.
38. widok w kierunku podwórza od strony pn. zach. - z drogi w kierunku Kępna
39. dawna stajnia koni roboczych "14" - elewacja tylna zach.
40. j. w. - elewacja frontowa wsch.
41. wnętrze podwórza - widok na pd. pierzeję zabudowy od strony pn. wsch.
42. wnętrze podwórza - widok z poddasza obory "18" na budynki w pn. pierzei - część wsch.
43. wnętrze podwórza - widok z poddasza obory "18" na budynki w pn. pierzei - część zach.
44. dom włodarza "10" - widok od pd. zach.
45. j. w. - widok od pn. wsch.
46. wychowalnia zwierząt futerkowych "13" - widok z poddasza spichlerza "11"
47. j. w. - widok od pd. zach.
48. budynki w pd. pierzei zabudowy podwórza - widok od pn. zach.
49. budynek do obróbki lnu "16" - elewacja pn. i wsch.
50. j. w. - elewacja pd. i wsch.
51. widok na kuźnię i stolarnię "20" oraz dom robotników folwarcznych "21" od strony pd. wsch.
52. dom "20" - elewacja pn.
53. stodoła "19"
54. widok na stodołę "19" i oborę "18" od strony pd.
55. obora "18" - elewacja pd. część zach.
56. obora "18" - elewacja zach. z widocznym śladem po przylegającej niegdyś paszarni "17"
57. obora "18" - elewacja pn.
58. obora "18" - elewacja wsch.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Komorznno	zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	wykaz zdjęć

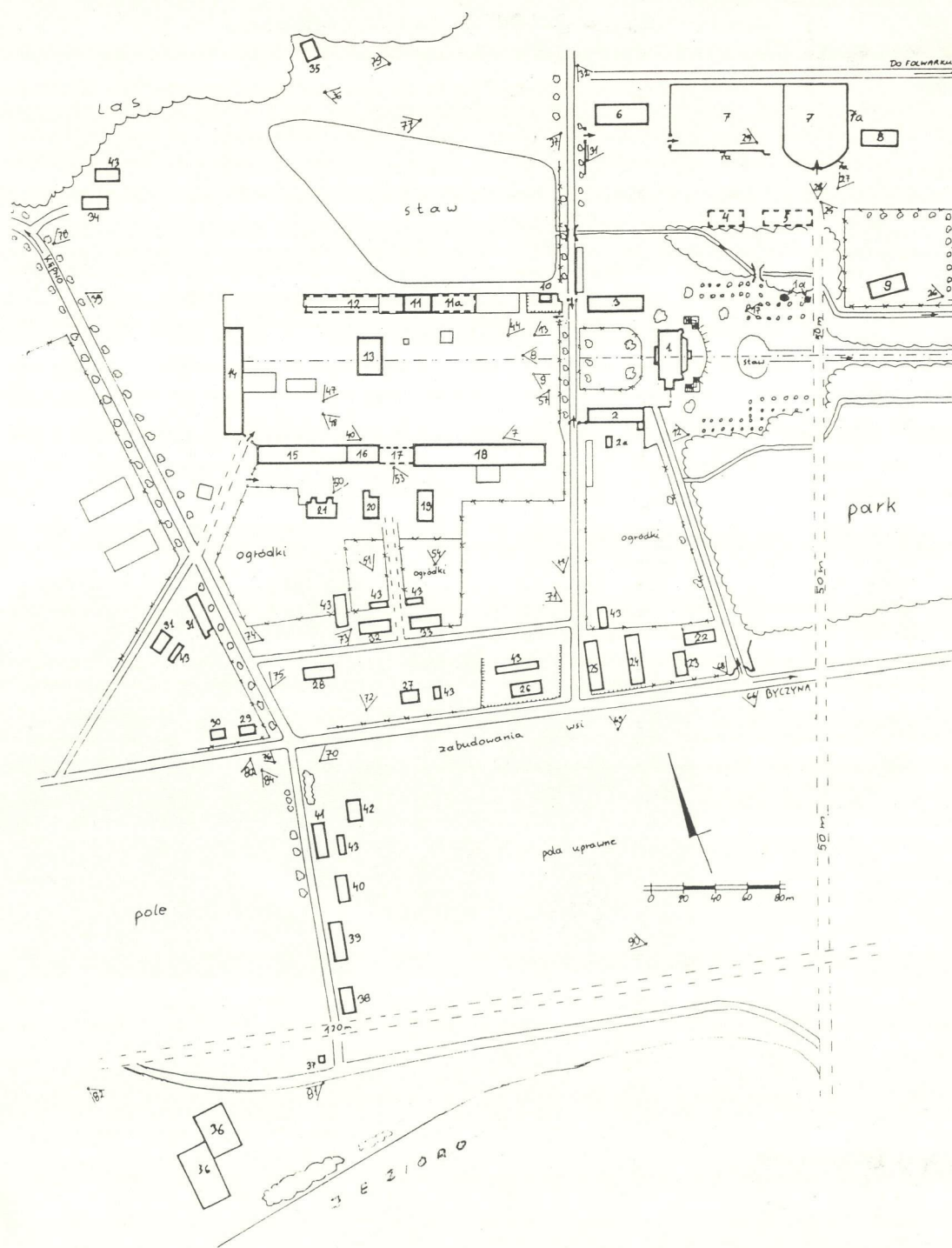
59. obora "18" - zachowane stare otwory okienne w elewacji pd.
60. obora "18" - zachowane ozdobne metalowe oparcia dla podestu przy drzwiczkach zrzutowych poddasza w elewacji pn.
61.-62. obora "8" - fragmenty wnętrza
63. obora "8" wnętrze piwnicy pod dawną mleczarnią w szczycie wsch. budynku
64. obora "8" - ceglane schody na poddasze
65. obora "8" fragment poddasza
66. brama na teren parku przy dawnych budynkach leśnictwa "22" i "23" - widok z drogi wiejskiej
67. droga wiejska ograniczająca zespół od. pd. - widok ze wsch. na zach.
68. dom leśnictwa "23" - widok od pd. wsch.
69. domy robotników folwarcznych "24", "25", chlewik "43" - widok od pd.
70. kolonia mieszkalna robotników folwarcznych w widoku od zach. - na pierwszym planie domy "27" i "26"
71. widok od wsch. na domy kolonii mieszkalnej "33" i "32" - z drogi dojazdowej do zespołu
72. domy "32" i "33" w widoku od pd.
73. dom robotników folwarcznych "28" od pn. wsch.
74. dawny dom straży granicznej ob. dom "31" - widok od pd. wsch.
75. widok na zespół od strony pd. zach. (po prawej budynek gospodarczy "43" stojący w pobliżu domu "32", na wprost widoczna kuźnia i stolarnia "20", po lewej elewacja tylna domu "21")
76. domy robotników folwarcznych "29" i "30" - widok od pd.
77. widok w kierunku dawnej gajówki ob. domu "34" od strony podwórze folwarcznego
78. dom "34" - widok od zach.
79. dawna gajówka ob. dom "35" - widok od wsch.
80. widok na tartak "36" z drogi wiejskiej od pn.
81. tartak "36" - widok od wsch.
82. j. w. - widok od pn. zach.
83. transformator przy tartaku "37"
84. domy pracowników tartaku - widok od pn. z drogi wiejskiej
85. dom pracowników tartaku "38"
86. dom pracowników tartaku "39"
87. dom pracowników tartaku "40"
88. dom pracowników tartaku "41"
89. dom pracowników tartaku "42"

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

90. widok na kolonię mieszkaniową pracowników tartaku od wsch. - z drogi w kierunku Wołczyna
91. widok na podwórze od strony pd.
92. wjazd na teren podwórza od strony pd. wsch.
93. j. w. - widok z podwórza na pd. wsch.
94. dom mieszkalny "1" - elewacja zach.
95. j. w. - widok od wsch.
96. j. w. - zachowana stolarka okienna
97. budynek gospodarczy "3" i dom mieszkalny "4" - elewacja pd.
98. obora "2" - widok od pd.
99. j. w. - widok od pn.
100. widok z drugiego podwórza na zach. w kierunku zespołu pałacowo-parkowego (widoczne w oddali mury ogrodów, dom "9", gorzelnia "6").

Legenda:

1. pałac
- 1a. pomniki
2. oficyna (mieszkanie rządcy, biuro majątku)
ob. dom mieszkalny
3. oficyna przebudowana na blok mieszkalny
4. dom ogrodnika - nie istnieje
5. oranżeria - nie istnieje
6. gorzelnia ob. nieużytkowana
7. ogrody 7a. mury ogrodów
8. dom robotników folwarcznych ob. dom nr 11/13
9. kościół
10. dom wódcarza ob. dom mieszkalny nr 10
11. spichlerz
- 11a. magazyn (nowy na starych fundamentach spichlerza)
12. wiata i garaże (nowe na miejscu dawnej stodoły)
13. wychowalnia zwierząt futerkowych (i ujeżdżalnia)
ob. nieużytkowana
14. stajnia koni roboczych ob. obora
15. stodoła ob. magazyny
16. budynek do obróbki lnu ob. magazyn
17. wiata ob. nie istnieje
18. obora i mleczarnia ob. obora
19. stodoła
20. kuźnia i stolarnia
21. dom robotników folwarcznych ob. dom nr 11
22. leśnictwo ob. dom nr 15 (ul. Główna)
23. j. w. ob. dom nr 14 (ul. Główna)
24. dom robotników folwarcznych ob. dom nr 12 (ul. Główna)
25. j. w. ob. dom nr 13 (ul. Główna)
26. j. w. ob. dom nr 7 (ul. Główna)
27. j. w. ob. dom nr 5 (ul. Główna)
28. j. w. ob. dom nr 7 (ul. Kępińska)
29. j. w. ob. dom nr 3 (ul. Główna)
30. j. w. ob. dom nr 2 (ul. Główna)
31. dawne domy straży granicznej (niezwiązane z zespołem folwarcznym)
32. dom robotników folwarcznych ob. dom nr 1 (ul. Kępińska)
33. j. w. ob. dom mieszkalny (ul. Parkowa)
34. dawna gajówka ob. dom mieszkalny (ul. Kępińska)
35. dawna gajówka ob. dom mieszkalny
36. tartak
37. transformator
38. dom pracowników tartaku ob. dom nr 8 (ul. Tartaczna)
39. j. w. ob. dom nr 6/7 (ul. Tartaczna)
40. j. w. ob. dom nr 4/5 (ul. Tartaczna)
41. j. w. ob. dom nr 1/2 (ul. Tartaczna)
42. j. ob. leśniczówka nr 3 (ul. Tartaczna)
43. chlewiki przydomowe

Podwórze "pomocnicze":

1. dom robotników folwarcznych ob. dom nr 7 (ul. Miechowska)
2. obora ob. nieużytkowana
3. budynek gospodarczy
4. dom mieszkalny robotników folwarcznych ob. dom nr 9 (ul. Miechowska)
5. stodoła ob. nie istnieje

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

5

6

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.
Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

7

8

9

10

1. Miejscowość Komorзно	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.
Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

13

14

15

16

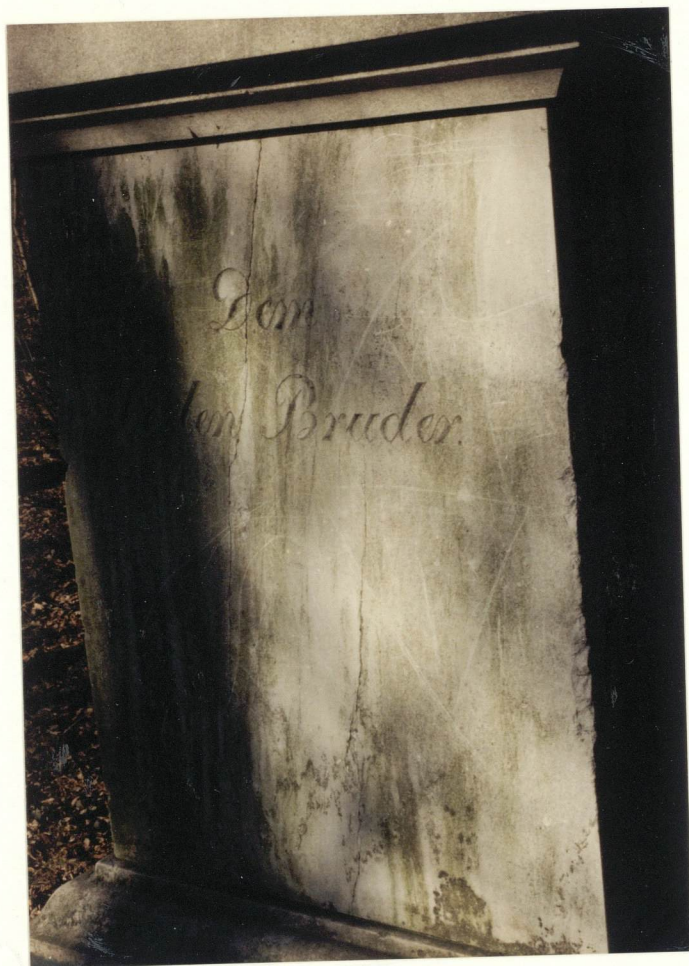
1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

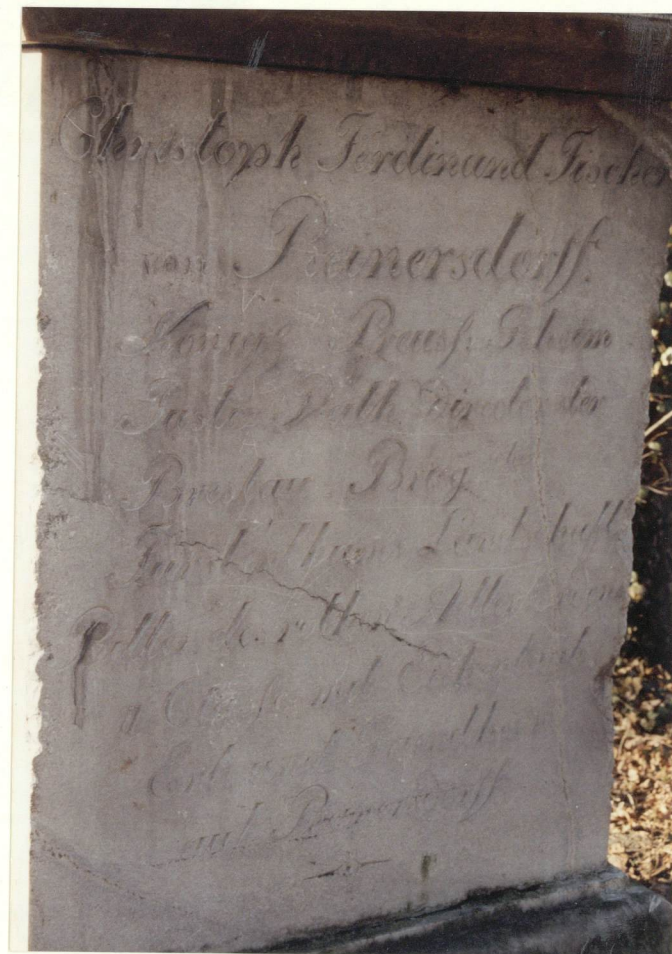
17

18

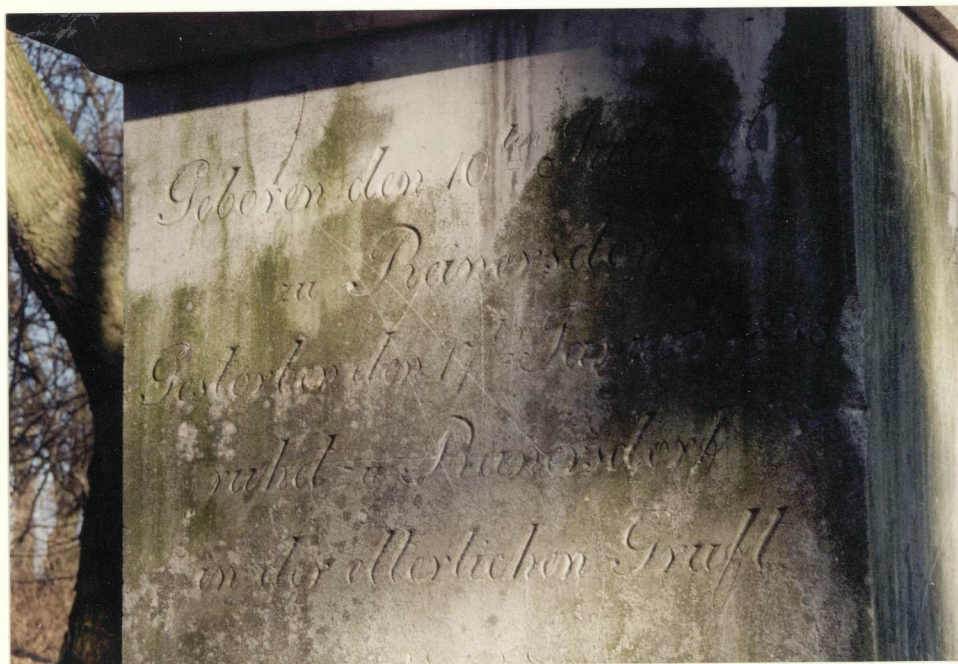

19

20

1. Miejscowość Komorзно	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

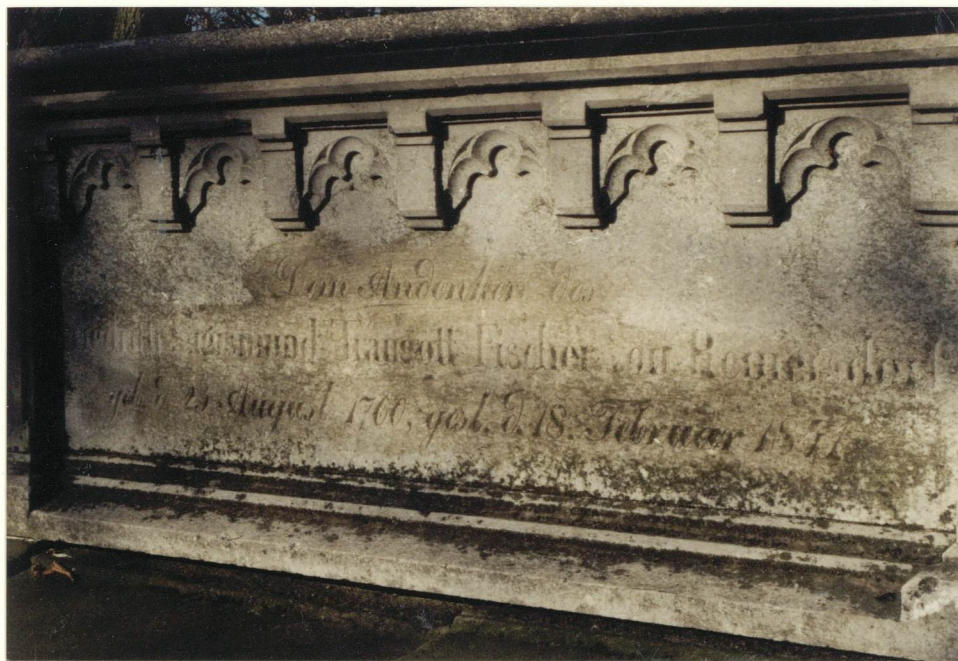
21

22

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

23

24

25

26

1. Miejscowość
Komorzno

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
zespół pałacowo-parkowy i folwarczny

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
zdjęcia

27

28

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

29

30

31

32

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
----------------------------	--	---

33

34

35

36

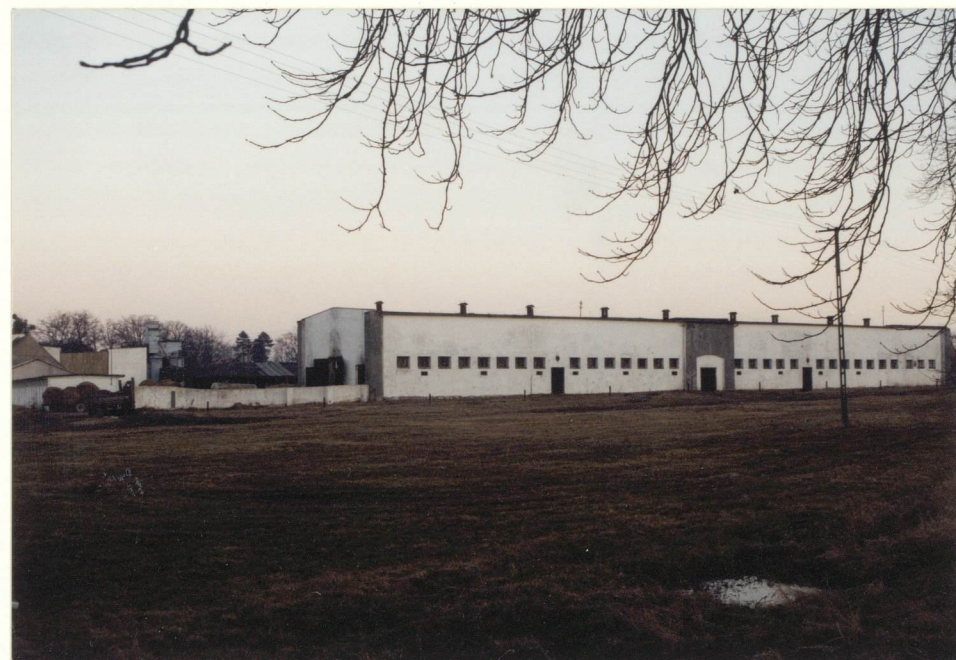

37

1. Miejscowość Komoršno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

38

39

Wkładkę założył: **Jacek Kaczurba** 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

40

41

42

43

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

44

45

46

47

48

49

1. Miejscowość Komorзно	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

50

51

52

53

54

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) obora i mleczarnia ob. obora - opis, rzut
-----------------------------------	---	--

Dawna obora krów mlecznych z mleczarnią "18" usytuowana jest w pd. zach. pierzei podwórza folwarcznego; obecnie jest budynkiem wolnostojącym, niegdyś elewacją szczytową pn. zach. łączyła się z budynkiem nieistniejącej już wiaty "17"; frontem skierowana do wnętrza podwórza - na pn. wsch. Obiekt zbudowany został prawdopodobnie w 2 poł. XIX w.; przebudowany w 1985 r. (data na chorągiewce u szczytu dachu).

Materiał, konstrukcja, technika:

ściany - z cegły, na kamiennej podmurówce, otynkowane;

stropy, sklepienia - krzyżowe na gurtach i kamiennych filarach, w piwnicy strop odcinkowy na ceglanych przęsłach;

dach - obecnie pokryty eternitem;

wieżba dachowa - krokwiowo płatwiowa wsparta na stłcach usztywnionych rozporą, zastrzałami i kleszczami, ze ścianką kolankową;

podłogi - w przyziemiu niewidoczna pod grubą warstwą ściółki (prawdopodobnie posadzka betonowa), na poddaszu ceglana;

schody na poddasze - z cegły o stopnicach z desek;

okna - metalowe wielopolowe, otwory okienne wtórne prostozamknięte, w elewacji tylnej zachowane dwa dawne otwory okienne przekryte łukiem;

drzwi - wtórne deskowo-listwowo-zastrzałowe;

Rzut, kształt, bryła:

obiekt założony na rzucie wydłużonego prostokąta, częściowo podpiwniczony, 1-kondygnacyjny z użytkowym poddaszem, nakryty dachem 2-spadowym o dużym nachyleniu połaci; bryła zwarta prostopadłościenna.

Elewacje:

frontowa - w partii parteru z licznymi śladami przemurowań pierwotnych otworów drzwiowych i wtórnie wykutymi otworami okiennymi, w partii poddasza zachowane detale zdobnicze - fryzy, gzymsy, lizenki oraz nadwieszane pilasterki ujmujące po bokach otwory drzwiczek zrzutowych;

tylna - w partii parteru częściowo przysłonięta wtórnie dostawioną przybudówką, przebudowana jak elewacja frontowa z zachowanymi dwoma dawnymi otworami okiennymi przy szczycie zachodnim, na wysokości poddasza zdobiona analogicznie do elewacji frontowej, bez drzwiczek zrzutowych;

szczytowe - w dolnej partii pierwotnie zapewne ślepe obecnie z wtórnie wykutymi wrotami, w partii poddasza podzielone szerokimi lizenami na trzy płyciny w których równomiernie rozmieszczone prostozamknięte blendy okienne (niegdyś wywietrzniki?), krawędzie szczytów ujęte ozdobnym fryzem arkadkowym.

Wnętrze:

niegdyś obora poprzeczno-planetowa a w szczycie pd. wsch. mleczarnia w której w okresie przedwojennym i podczas II wojny przerabiano mleko. Obecnie wnętrze przekształcone, częściowo wykorzystywane jako obora dla młodego bydła. Pomieszczenia dawnej mleczarni nieużytkowane i niedostępne.

W latach 80. rozpoczęto remont w wyniku którego zlikwidowany został poprzeczny układ stanowisk jednak zabrakło pieniędzy na jego wykończenie.

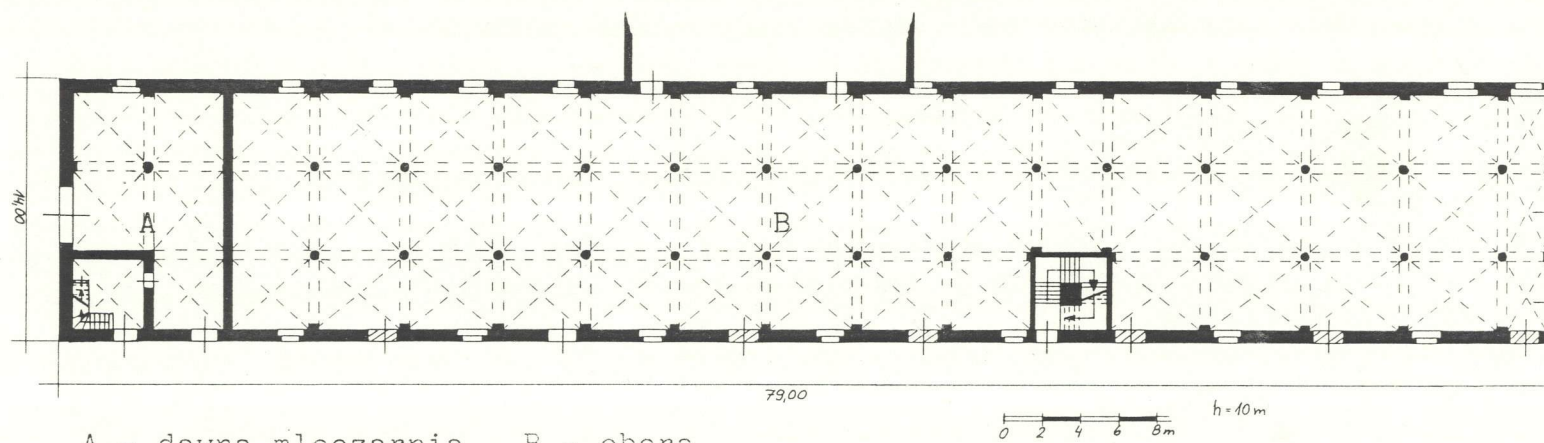
Wkładkę założył: **Jacek Kaczurba** 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: **Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie**

Piwnice są częściowo zasypane i pozostają nieużytkowane, poddasze wykorzystywane jako magazyn siana.

Stan techniczny:

pogarsza się, mury zawilgocone, zniszczone tynki elewacyjne, brak oszklenia części okien.

A - dawna mleczarnia B - obora

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) obora i mleczarnia ob. obora - zdjęcia
----------------------------	--	--

55

56

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

57

58

59

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) obora i mleczarnia ob. obora - zdjęcia
-----------------------------------	---	---

60

61

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

62

63

64

65

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

68

69

70

71

1. Miejscowość Komorзно	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

72

73

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

74

75

76

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

77

78

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

79

80

81

82

1. Miejscowość Komorзно	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkiadki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

83

84

85

86

87

88

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) zdjęcia
-----------------------------------	---	--

89

90

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) podwórze pomocnicze - zdjęcia
-----------------------------------	---	--

91

92

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

93

94

95

1. Miejscowość Komorzno	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) zespół pałacowo-parkowy i folwarczny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) podwórze pomocnicze - zdjęcia
-----------------------------------	---	--

96

97

Wkładkę założył: Jacek Kaczurba 1997 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

98

99

100